

Sarunvalodas stils mutvārdos un rakstos

Temata mērķis veidot izpratni par to, ka ar sarunvalodas stilu biežāk var sastapties ikdienā mutvārdu runā, kā arī rakstiskajos tekstos, kuros sarunvalodas stils var mijiedarboties ar citiem valodas funkcionālajiem stiliem. Svarīgi ir izvērtēt literārās un neliterārās sarunvalodas elementus dažādās saziņas situācijās un teksta žanros, lai izvēlētos atbilstošus valodas līdzekļus savam saziņas nolūkam mutvārdos un rakstveidā.

Temata apguves beigās tu

- izpratīsi būtiskākos pamatjēdzienus (sarunvalodas stils, sarunvaloda, vienkāršruna, žargons, literārā un neliterārā sarunvaloda, slengs) temata apguvē un varēsi tos izmantot, vērtējot ieraudzīto tekstā, dzirdēto savā un apkārtējo runā;
- pratīsi noteikt sarunvalodā lietotos valodas līdzekļus morfoloģijā, leksikā, sintaksē un saskatīt to nozīmi tekstā;
- pratīsi atklāt sarunvalodas vārdu lietojumu dažādos funkcionālajos stilos (sarunvalodas, daiļliteratūras, publicistikas stilā) un to mērķi;
- skaidrosi literārās un neliterārās sarunvalodas gadījumus dažādās saziņas situācijās;
- vērtēsi jauniešu valodas kvalitāti un runas paradumus.

Lai to sasniegtu, stundās tu

- analizēsi mutvārdu un rakstveida tekstos sarunvalodas elementu izmantojumu un neliterārās sarunvalodas parādības publiskajā saziņā;
- strādāsi ar dažādiem tekstiem, kuriem raksturīgs daiļliteratūras, sarunvalodas, publicistikas stils, lai atklātu sarunvalodas izmantojuma mērķi tajos;
- meklēsi sarunvalodā lietotiem vārdiem atbilstošus literārās valodas vārdus un secināsi, kā mainās teksta ekspresivitāte dažādos tekstos, kuriem raksturīgs daiļliteratūras, sarunvalodas, publicistikas stils;
- veidosi mutvārdu runu, vērtējot sarunvalodas elementus savā un apkārtējo personu runā, to atbilstību saziņas situācijai un valodas normām;
- ieklausīsies jauniešu valodā, atklājot slenga lietošanas paradumus un nolūku.

Būtiskākie jēdzieni: literārā sarunvaloda, neliterārā sarunvaloda, sarunvaloda, sarunvalodas stils, slengs, žargons.

Zināšanu un prasmju novērtēšana par sarunvalodas stilu

Novērtējiet savas zināšanas par sarunvalodas funkcionālo stilu valodā un tā lietošanas prasmes!

(Zinu/protu – 2; daļēji zinu/daļēji protu – 1; nezinu/neprotu – 0.)

	Apgalvojums	Temata sākumā	Temata beigās	Kas ir mainījies? Sniedz pierādījumu, kas apliecina Tavu izaugsmi/ neveiksmi (piemērs, situācija stundā, paša novērotais u. c.)!
1.	Zinu, kas ir sarunvalodas stils, kurās saziņas situācijās un kādos apstākļos to lieto.			
2.	Zinu, kuri ir būtiskākie sarunvalodas līdzekļi noteiktos valodas līmeņos (morfoloģijā, leksikā, sintaksē).			
3.	Protu noteikt dažādos tekstos sarunvalodā lietotos valodas līdzekļus un to iedarbību uz klausītāju, lasītāju.			
4.	Apzinos, kāpēc daiļliteratūras un publicistikas stilā tiek lietota literārā un neliterārā sarunvaloda.			
5.	Protu nošķirt literāro no neliterārās sarunvalodas.			
6.	Saprotu, kas ir žargons un kas ir vienkāršruna.			
7.	Tekstos protu nošķirt žargonismu no vienkāršrunas vārda un atklāt to lietošanas mērķi.			
8.	Zinu, kas ir sarunvalodas vārds.			
9.	Tekstos protu atrast sarunvalodas vārdus un aizstāt tos ar literārās valodas vārdiem.			
10.	Protu improvizēt, pielāgoties valodas situācijai un saziņas partnerim.			
11.	Protu vērtēt un analizēt savu, kā arī klasesbiedru leksikas krājumu un izteikšanās veidu.			